

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **129200** (13) **U**
(51) МПК
Н03К 19/20 (2006.01)

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ
УКРАЇНИ

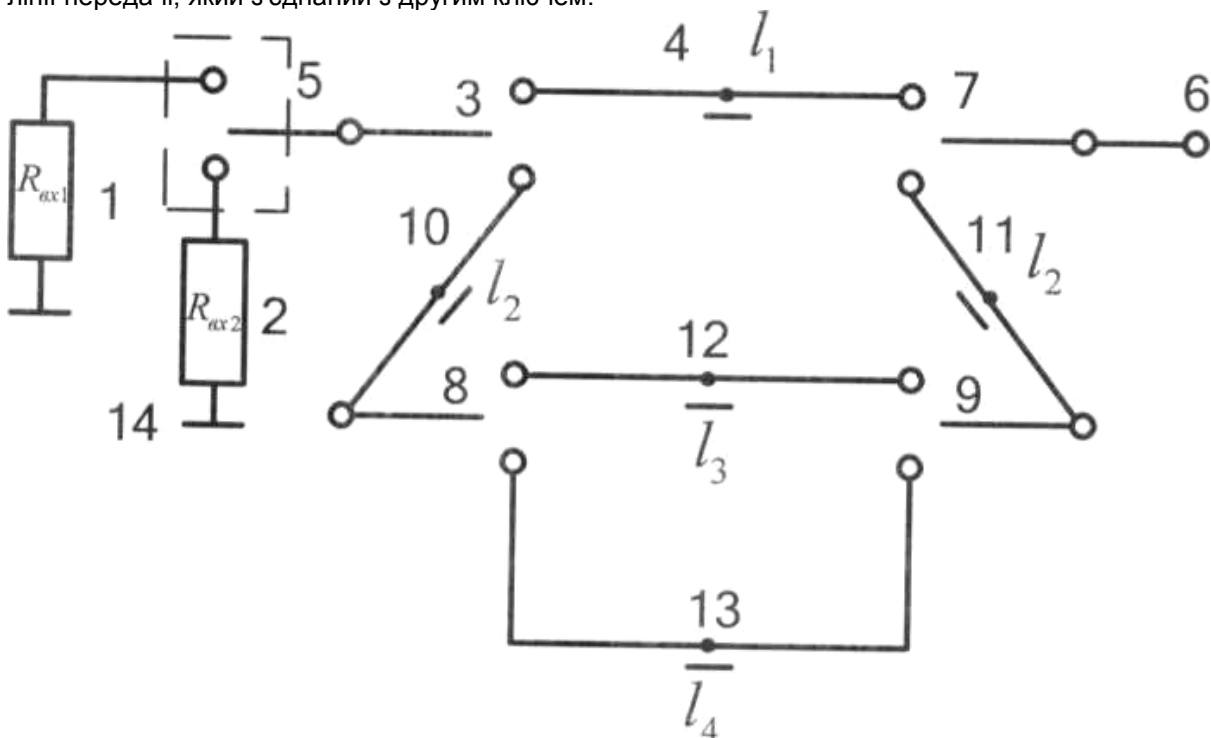
(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2018 04080	(72) Винахідник(и): Войцеховська Олена Валеріївна (UA), Лазарєв Олександр Олександрович (UA), Ліщинська Людмила Броніславівна (UA)
(22) Дата подання заявки: 16.04.2018	(73) Власник(и): ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, Хмельницьке шосе, 95, м. Вінниця, 21021 (UA)
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 25.10.2018	
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 25.10.2018, Бюл.№ 20	

(54) БАГАТОЧАСТОТНИЙ МОНОІМІТАНСНИЙ ЛОГІЧНИЙ R-ЕЛЕМЕНТ "НІ"

(57) Реферат:

Багаточастотний моноімпедансний логічний R-елемент "НІ" містить чвертьхвильовий відрізок лінії передачі, перший ключ, вихідну клему, загальну шину, два імпедансних двополюсники, з'єднані з загальною шиною та першим ключем. Введено чотири ключі, чотири відрізки лінії передачі довжиною меншою значення $\lambda_{\epsilon}/4$, при цьому другий ключ з'єднаний з першим ключем та чвертьхвильовим відрізком, третій ключ з'єднаний з вихідною клемою, чвертьхвильовим відрізком лінії передачі та через другий відрізок лінії передачі з п'ятим ключем, який через третій та четвертий відрізки лінії передачі з'єднаний з четвертим ключем та першим відрізком лінії передачі, який з'єднаний з другим ключем.

UA 129200 U

Корисна модель належить до галузі обчислювальної техніки, автоматики і може бути використана як логічний елемент "НІ".

Відомий логічний елемент "НІ", який містить оптрон, анод якого з'єднаний з першою вихідною клемою, катод оптрона з'єднаний з загальною шиною, емітер оптрона з'єднаний з загальною шиною, колектор оптрона з'єднаний з катодом першого світлодіода, анод якого з'єднаний з шиною живлення [Кожемяко В.П. Оптоелектронная схемотехника / В.П Кожемяко, О.Г. Натрошвили, Т.Б. Мартинюк, Л.Ш. Имнаишвили - К.: УМК ВО УССР, 1988. - С. 276].

Недоліком даного елемента є незмінність логічного рівня при зміні характеру реактивного імітанса на вході. Схема має низьку швидкодію, оскільки транзистор працює в ключовому режимі.

Найбільш близьким до запропонованого пристрою є моноімітансний логічний елемент "НІ", який містить ключ, в подальшому перший ключ, вихідну клему, загальну шину, два імітансних двополюсники та чвертьхвильовий відрізок лінії передачі, з'єднаний з вихідною клемою та ключем, який з'єднаний через імітансний двополюсник з загальною шиною. [Патент 99776 Україна, бюл. № 12, 2015 р., м. кл. H03K 19/20].

Недоліком даного елемента є обмежені функціональні можливості, так як пристрій може працювати тільки на одній частоті.

В основу корисної моделі поставлено задачу створення такого багаточастотного моноімітансного логічного R-елемента "НІ", в якому за рахунок введення нових елементів та зв'язків досягається можливість реалізації функції "НІ" шляхом зміни характеру імітансу на вході логічного елемента і використання відрізка лінії передачі, та можливість роботи на різних частотах, що приводить до розширення функціональних можливостей. Поставлена задача вирішується тим, що в багаточастотний моноімітансний логічний R-елемент "НІ", який містить чвертьхвильовий відрізок лінії передачі, перший ключ, вихідну клему, загальну шину, два імітансних двополюсники, з'єднані з загальною шиною та першим ключем, введено чотири

ключі, чотири відрізки лінії передачі довжиною меншою значення $\lambda_{\epsilon}/4$, при цьому другий ключ з'єднаний з першим ключем та чвертьхвильовим відрізком, третій ключ з'єднаний з вихідною клемою, чвертьхвильовим відрізком лінії передачі та через другий відрізок лінії передачі з п'ятим ключем, який через третій та четвертий відрізки лінії передачі з'єднаний з четвертим ключем та першим відрізком лінії передачі, який з'єднаний з другим ключем.

На кресленні наведено схему багаточастотного моноімітансного логічного R-елемента "НІ".

Пристрій містить чвертьхвильовий відрізок лінії передачі 4, перший ключ 5, вихідну клему 6, загальну шину 14, два імітансних двополюсники 1 та 2, з'єднані з загальною шиною 14 та першим ключем 5, другий 3, третій 7, четвертий 8 та п'ятий 9 ключі, чотири відрізки лінії

передачі довжиною меншою $\lambda_{\epsilon}/4$ - 10, 11, 12, 13, при цьому другий ключ 3 з'єднаний з першим ключем 5 та чвертьхвильовим відрізком 4, третій ключ 7 з'єднаний з вихідною клемою 6, чвертьхвильовим відрізком лінії передачі 4 та через другий відрізок 11 лінії передачі з п'ятим ключем 9, який через третій 12 та четвертий 13 відрізки лінії передачі з'єднаний з четвертим ключем 8 та першим 10 відрізком лінії передачі, який з'єднаний з другим ключем 3.

Пристрій працює наступним чином. При роботі на частоті f_1 , для якої довжина відрізка

$$l_1 = \frac{n \cdot \lambda_1}{4}$$

(n - натуральне число), відрізок лінії передачі 4 можна розглядати як перетворювач опору, вихідний опір $R_{вих}$ якого залежить від вхідного опору $R_{вх}$, і визначається виразом:

$$R_{вих} = Z_0 \cdot \frac{R_{вх} + j \cdot Z_0 \cdot \operatorname{tg} \beta}{Z_0 + j \cdot R_{вх} \cdot \operatorname{tg} \beta}, \quad (1)$$

де Z_0 - хвильовий опір відрізка лінії передачі 4; $\operatorname{tg} \beta = 2\pi l_1 / \lambda_1$, l_1 - довжина відрізка лінії передачі 4; λ_1 - довжина хвилі для частоти f_1 .

Якщо довжина відрізка лінії передачі 4 складає $l_1 = n \cdot \lambda_1 / 4$, тоді вихідний опір буде визначатись виразом:

$$R_{вих} = Z_0^2 / R_{вх}. \quad (2)$$

З виразу (2) видно, що якщо вхідний імітанс має чисто активний характер і до входу відрізка лінії передачі 4 через ключ 5 підключається перший 1 імітансний двополюсник, з'єднаний з загальною шиною 14, з імітансом $R_{вх1} < Z_0$ (що відповідає логічному нулю на вході), то імітанс

на вихідній клемі 6 $R_{вих} > Z_0$ (що відповідає логічній одиниці на виході), а якщо до входу відрізка лінії передачі 4 через ключ 5 підключається другий 2 імітансний двополіусник, з'єднаний з загальною шиною 14, з імітансом $R_{вх2} > Z_0$ (що відповідає логічній одиниці на вході), то імітанс на вихідній клемі 6 $R_{вих} < Z_0$ (що відповідає логічному нулю на виході).

5 Отже, представлені логічні рівні відповідають таблиці істинності імітансного логічного елемента НІ.

При роботі на частоті f_2 ключі 3 та 7 переводяться в нижнє положення, а 8 та 9 - в верхнє.

При цьому сума довжин лінії передачі буде $2l_2 + l_3 = \frac{n \cdot \lambda_2}{4}$, де λ_2 - довжина хвилі для частоти f_2 . При цьому нова лінія, утворена відрізками 10, 11 з довжиною l_2 та 12 з довжиною l_3 , також являє собою перетворювач опору і для неї справедливі формули (1) та (2).

10

При роботі на частоті f_3 ключі 3 та 7 переводяться в нижнє положення, а 8 та 9 - в нижнє.

При цьому сума довжин лінії передачі буде $2l_2 + l_4 = \frac{n \cdot \lambda_3}{4}$, де λ_3 - довжина хвилі для частоти f_3 . При цьому нова лінія, утворена відрізками 10, 11 з довжиною l_2 та 13 з довжиною l_4 , також являє собою перетворювач опору і для неї справедливі формули (1) та (2).

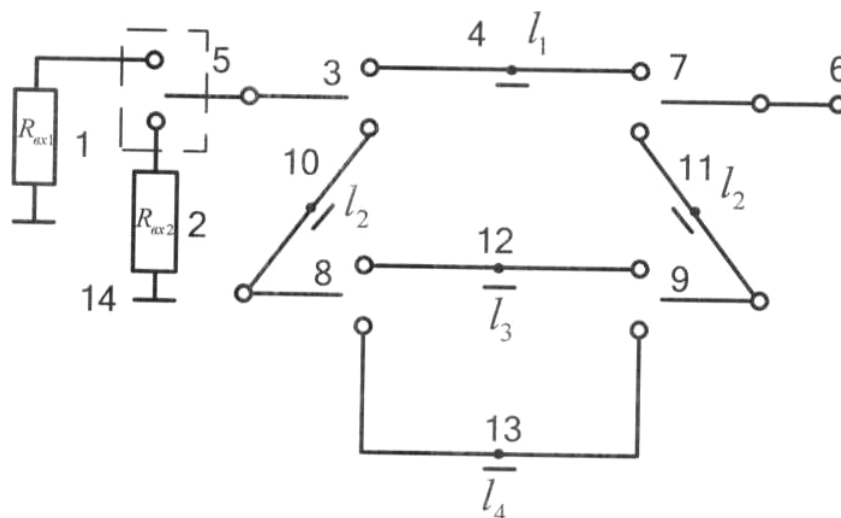
15

Таким чином, запропонований пристрій виконує роль логічного елемента НІ та, при цьому може працювати на різних фіксованих частотах.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

20 Багаточастотний моноімітансний логічний R-елемент "НІ", який містить чвертьхвильовий відрізок лінії передачі, перший ключ, вихідну клему, загальну шину, два імітансних двополіусники, з'єднані з загальною шиною та першим ключем, який **відрізняється** тим, що введено чотири ключі, чотири відрізки лінії передачі довжиною меншою значення $\lambda_c/4$, при цьому другий ключ з'єднаний з першим ключем та чвертьхвильовим відрізком, третій ключ з'єднаний з вихідною клемою, чвертьхвильовим відрізком лінії передачі та через другий відрізок лінії передачі з п'ятим ключем, який через третій та четвертий відрізки лінії передачі з'єднаний з четвертим ключем та першим відрізком лінії передачі, який з'єднаний з другим ключем.

25

Комп'ютерна верстка Л. Бурлак

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601